

Szanowni Państwo,

Jednym z najważniejszych czynników rozwoju jest kapitał społeczny danego narodu, społeczeństwa, różnych jego grup. Jego istotą jest zdolność do współpracy, wzajemna otwartość ludzi na siebie, wymiana doświadczeń i poglądów, gotowość do wspólnego rozwiązywania problemów.

Im wyższy poziom zaufania społecznego, tym większe szanse na rozwój - szczególnie w świecie, który i gospodarczo, i społecznie wymaga coraz więcej współdziałania.

Kapitał społeczny w Polsce jest na niskim poziomie - od lat. A rosnąca obecnie skrajna polaryzacja społeczeństwa kreowana bardzo silnie przez działania polityczne - niesie już, i będzie niosła wiele negatywnych skutków na przyszłość.

To był powód, by przemyśleć, w jaki sposób można byłoby odbudowywać zaufanie społeczne. I tego podjęliśmy się w zespole, który przygotował projekt: „Odbudowa zaufania społecznego w Polsce”.

Jest ważne, by zrozumieć, iż budowa kapitału społecznego wymaga aktywności i rozwiązań równoległych w kilku dziedzinach.

Nasze propozycje obejmują więc sprawy związane z mediami publicznymi, bo inne ich urządzenie oraz obywatelskie, niezależne od partyjnej polityki zarządzanie jest kluczem. Nie można zacząć budować kapitału społecznego przyszłej Polski bez szkoły nastawionej na przyszłość i wartości, bez szkoły uczącej współpracy, a nie tylko rywalizacji. Nie można również inspirować rozwoju zaufania bez warunków dla lokalnego zakorzeniania się ludzi i społeczności (co dotyczy także mediów i edukacji jako narzędzi wspierających takie zakorzenianie się). Czynnikiem wspierającym lokalne zakorzenianie się - jest kultura, dostęp do niej, jej energia aktywizująca uczestników. Lokalne podejście do udziału w kulturze jest zatem ważnym wymiarem opisu działań prowadzących do odbudowy zaufania społecznego. Nie można też tworzyć silnych podstaw budowy kapitału społecznego - bez aktywności społeczeństwa obywatelskiego i dobrych podstaw funkcjonowania organizacji pozarządowych. Organizacje obywatelskie powinny mieć nowe i nowoczesne ramy funkcjonowania, jeśli mają spełnić funkcję uczenia dialogu, demokracji, współpracy. I wreszcie - w świecie współczesnym pojawia się zupełnie nowy czynnik, który może wpływać pozytywnie na rozwój kapitału społecznego tworząc nowe formy wymiany, dzielenia się - to Internet. Ale sieciowe relacje mogą też być destrukcyjne dla zaufania. Trzeba przemyśleć, jak zrobić, by udział w Sieci sprzyjał rozwojowi społecznego kapitału - zarówno lokalnie, krajowo, jak i europejsko.

Każdy ze wskazanych obszarów jest ważny dla kapitału społecznego w Polsce. Dlatego te różnorodne działania, jakie opisujemy winny być podejmowane równolegle, bo wtedy powstanie synergia i wartość dodana. A to właśnie kapitał społeczny, jego wzrost - jest kluczowy dla pokonania blokad w rozwoju.

z poważaniem
Michał Boni